

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK 15.

Mint várható volt, a hét végén tetőzött Szegeden az idegenforgalom. A szálláshelyeken minden hely foglalt volt, s a szabadtéri játékok jegyirodájában sem akadt már belépő a későn érkezőknek. Tegnap estére a Kempingbe ezer vendéget vártak, s az elmúlt hónapban az ideérkezők 80 százaléka volt külföldi. Július 14. és 31. között 26 ezer vendégnapot jegyeztek föl mindössze hat szabadtéri előadási napra, s ha azt tekintjük, hogy tavaly július 10. és augusztus 20. között összesen 53 ezer 500 vendégnapot számoltak össze — az idei forgalom várhatóan fölülmúlja a tavalyit. A szabadtéri előadásai napjain délután 3 órától a domban, fél 5-kor a zsinagógában rendeznek orgonabemutatókat, vasárnap délelőttként a szegedi színház operaművészei is fellépnek.

A szabadtéri játékokon tegnap este elbűsűzött Gershwin Porgy és Bess című operájának szereplőgárdája, ma, vasárnap este az Ukrán Állami Táncegyüttes mutatja be műsorát — az előjelek szerint ismét táblás ház előtt. Az ünnepi hetek mai programján szerepel még a Fotóklubok 9. Szegedi Szalonjának megnyitója, délelőtt 11 órai kezdettel a Bartók Béla művelődési központban. Az augusztus 20-ig látható kiállítás megnyitóját dr. Lajos Sándor egyetemi tanár mondja.

Gumiemberek

Ketten a szólisták közül

Még nagyon friss a péntek esti premier emléke. A magyarországi bemutatkozó előadás után hosszú percekig ünnepezték az ukrán néptáncos követeit, akik felejtethetetlen perceket szereztek a nézők ezreinek. Másnap reggelre oldódott a hangulat, fölegedett az előző napok feszültsége. Városnéző sétára gyülekeztek a nagyon csinos ukrán lányok, és a sportolókhoz hasonló, izmos-karcsú fiatalemberek. Az Ukrán Állami Táncegyüttes két táncosával, Valeria Kotljarral, az Ukrán SZSZK népművészeivel és Jurij Surkinnal ültünk le néhány percre a Royal-szálló halljának bőrfoteljeibe.

Nagyon izgultunk a péntek esti premier előtt — kezdti a beszélgetést V. Kotljár. — Nemcsak a hatalmas méretű színpad, a világítás és egyéb technikai nehézségek, a csepergő eső miatt, de azért is, mert ez volt első magyarországi fellépésünk. Nem kis erőfeszítésünkbe került, hogy mindent pontosan meg tudjunk valósítani. Örülünk, hogy a premier sikerült, hogy műsorunk tetszett a nézőknek.

Valeria Kotljár a kijevi balettintézetben szerzett diplomát, majd a Ivov Opera táncosnője volt. Amikor Pavel Virszkij átvette az Ukrán Állami Táncegyüttes vezetését, sok hivatásos táncossal együtt került az együttesbe. Arra a kérdésre, hogyan lett táncosnő, csak ennyit mondott:

— Így volt rendelve. Soha nem gondoltam másra, s el sem tudom másként képzelni az életemet.

Jurij Surkin éppen tíz éve táncol az együttesben. Egyben pedagógus és próbavezető. Egyike azoknak az ukrán férfitáncosoknak, akiket a premier nézői így jellemezték: „gumiemberek”, „robbanékony rakétatáncosok”, „legyőzik a gravitációt”.

Ez a felkészültség és erőnlét a helyes izomgyakorlatok eredménye. Tudunk kell bánni izmainkkal, s állandóan tartani izomerőnk optimális állapotát. A klasszikus táncművészetnek ez

az egyetlen jó iskolája, s együttesünk művészete a klasszikus iskola alapjaira épül. Úgy véljük, enélkül nem lehet magas szintű táncművészet. Ezt sok éves tapasztalat alapján valljuk. Hogy ezeken kívül mi a jó táncos titka? A tánc szerete, a teljes odaadás és művészi alázat.

Az ukrán együttes rendkívül változatos műsort mutatott be. Széles skálájú produkciói között láthattunk humorban bővelkedő életképet, ősi népi játékokat felelevenítő betétet, hősi taneókat, mai témát feldolgozó tánc-képet, régi orosz bábjátékfeldolgozást és az elmaradhatatlan ukrán táncot, a gopakot. Műsorukkal végig-táncolták a földet Amerikától Vietnámig. Valeria Kotljár ezekről az élményekről mesél.

— Nehéz egyetlen élményt kiválasztani, mert egy táncosnak nagyon sok szép élménye, emléke van. Számomra a legszebb élmény és ajándék az, hogy amerre járunk, a világ minden táján érték szándékainkat, megszeretnek bennünket, művészetünket, sikerül másoknak örömet szerezni.

Jurij Surkin az otthoni fellépésekről szól: — Otthon, a Szovjetunióban is szívesen és örömmel lépünk fel. Elutazásunk előtt ukrainai turnénk volt. Lvovban épp olyan izgalommal készültünk a fellépésre, mint egy külföldi premieren. Kijevben egymás után tízszer léptünk föl, s mindig zsúfolt házak előtt. Mindenütt nagy-nagy szeretettel fogadnak bennünket, legfeljebb azok neheztelnek ránk, akik nem tudtak jegyet szerezni az előadásokra. Otthon úgy ismernek bennünket, mint Virszkij-együttes. S ez nem véletlen. Együttesünk vezetője, Pavel Virszkij nagy művész. Szinte nincs olyan város nálunk, ahol ne dolgozna tanítványa, sőt már a tanítványok tanítványai is Virszkij szellemében alkotnak.

Az ukrán együttes tagjai néhány napja vannak Magyarországon, Szegeden. Az élmények még nem tisztulhattak ki, legfeljebb az impressziókról beszélhetnek. Valeria elmondta, hogy régóta ismeri, szereti és csodálja a magyar művészetet. Különösen a magyarok temperamentumát, vidámságát szereti. Utolsó balettintézet vizsgáján például Liszt Magyar rapszódijára táncolt.

— Nagyon jók az első benyomásaim. Szeretem a napfényt, s itt, az Önök városában, bőven van belőle. Sokan azt mondják, hogy a sárga az irigység színe. Nem igaz, a sárga a napfény színe. S a napfény maga az élet. Szeged pedig — ahogy halom — a „napfény városa”... Tandí Lajos

A táncművészei

Az Ukrán Állami Táncegyüttes nagy sikerű vendégjátéka

Sifilis József felvétele

Jelenet a műsor nyitó számából

A széksorok között, a feljárókon, az egyik kaputól a másikig tartó útszakaszon is álltak — és tápsoltak. A színpadon pedig fiatal táncosok boldog mosollyal és mi-ves mozdulattal köszöntek, újra és újra. Ezzel az impozáns látvánnyal, ritkán adódó, felemelő pillanatok örömeivel zárult az Ukrán Állami Táncegyüttes péntek esti bemutatkozása. Aki ott volt ezekben a forró hangulatú percekben, megérti, mi kényszerít, hogy mindenképp a legnehezebbet, a záróakkord képének felvillanását kíséreljük meg. Ami az ünneplést kiváltotta, arról nagyon sokat lehetne és talán sohasem lehet eleget beszélni.

1.

Ezen az estén újra megtörtént a Dóm téren a nagy-szerű találkozás: a művészet feltárulkozott a publikum előtt. Újra, mert erre példa már számtalan akad, de minden ilyen találkozás sajtója, hogy egyik sem ki-sebbiti a másik értékét. Mindegyik egyszeri, megismételhetetlen, mással nem pótolható. A minden művészetben egyformán jelen levő becsülhetetlen értékeket most a tánc nyelvén közvetítették a színpadról. Hogy miként születtek a most látott művészi alkotások, a közvetítő nyelv közérthetősége révén ezúttal talán könnyebb megragadni. Amit a virtuóz táncosok bemutat-tak a színpadon: az ősi népi művészet tisztán megőrzött elemeiből — alkotó módon, művészi eszközökkel, teremítő fantáziával — komponált új, öntörvényű mű-vek.

A világhírű táncgyűjtés a 15 kompozícióból álló két-részes műsorral a néptánc-művészet legszebb hivatását

teljesítette. A dóm előtti hatalmas teret betöltötte az a különleges atmoszféra, amelyben az ukrán nép élete, szokásai, hagyománykin-cse, érzelem- és gondolatvilága eleven erővel hatott. Sokrétűen, árnyaltan és hitelesen tárulkozott fel mind-az, ami a régmúltból érték és megőrzésre érdemes. Mindez ugyanakkor egy mai, önálló művészet formanyel-vén, a század alkotóemberé-nek gondolataival gazdagod-va, színpadra teremtve, nagy tudású táncosok lendületes, virtuóz előadásában eleve-nedet meg. Az együttes mű-vészeti vezetője, Pavel Virszkij álmodta újra Ukrajna táncait. A különálló kom-poziciók belső egységének, harmóniájának megteremté-sét útján ezekből gyönyörű füzért szőtt, megkereste a darabokat összekötő kapcs-okat, egész estét betöltő műsort komponált.

2.

Igor Ivascenkó zenei ösz-szeállítása ugyanezt az utat járta: az ősi ritmusokat és dallamokat megtartva és megújítva hozott létre új, szuverén alkotást. A „vég-eredmény”, amit mindebből a közönség a legközvetle-nebbül érzékelte — maga az előadás, amelynek ereje, ha-tása nagyrészt a közvetítő-kön, az előadókon múlik.

Nagynevű és nagy tudású néptáncművészeket láthatunk már vendégül Szegeden. Köztük a szovjet együt-tesek fergeteges sikereket arattak. Ez a sorozat most folytatódott. A gondolatokra és érzelmekre egyaránt in-tenzíven ható táncszámokat magas művészi színvonalon, nagy tudású táncosok mutat-ták be. Előadásuk legmeg-ragadóbb jellemzője: vala-

mennyien főkéletesre csiszolt mozgáskultúrával rendelkez-nek. A nehéz, bonyolult mo-tívumokat, fejlett ritmus- és mozgáskészségeket követelő elemeket nagy pontossággal és fegyelmeltséggel, ugyan-akkor hihetetlen könnyed-séggel táncolják. Az előadás egyes darabjaiban nemcsak akrobatikus ügyességükről, a klasszikus balettből való jártasságukról, virtuóz tech-nikai tudásukról győztek meg, hanem — a finom ér-zelmi árnyalatok, szimfoni-kus táncok közvetítéséhez nélkülözhetetlen, már-már színészi képességek közé so-roolható tulajdonságokról: mi-mikai készségről, a gesztus-művészet elemeinek tudásá-ról. Mindez valamennyiünkre, az együttes minden tagjára egyformán jellemző, de ha lehetséges még további fo-kozatokat megállapítani, ter-mészetesen a férfi és női szólótáncosok kerülnék az é-lre. A nők csodálatosan har-monikus, leheletfinom moz-gásokra, a férfiak szilaj erőt; energiát, ügyességet, kon-centrátságot követelő tán-cok bemutatására képesek.

3.

A legpregnansabb bizonyí-tékok: a Csuszó-mászó című tréfás kozák tánc, amelyben humorérzéküket is felmutat-hatták az előadók; a Kézi-munkázó nők, ahol a nagy-szerű színpadi képek kris-tálytisztára csiszolt, finom mozdulatok látványával ajándékoztak meg; a zapo-rozseciek csapatából, a „Szovjet-Ukrajna flottilla tengerészei” közül a bravúr-os szólótáncosok adtak fe-lejthetetlen élményeket; a régi ukrán bábszínház vilá-gából újratemetett tánckép színporkázóan szellemes ko-reográfiáját az együttes há-rom tagja egyedülálló ér-dekességű előadásban mu-tatta be. A zárótánc, a fer-geteges gopak méltán válto-ta ki a tapsvihart. Sűrítve tartalmazta, még egyszer fel-mutatta az együttes művé-szetének jellemzőit.

Sulyok Erzsébet

A. Szegal balettmester (képünkön jobbról), aki a délelőtti próbára még komor arccal indult, az esti siker után viszont derűsen fogadta a gratulációkat

A „tolmács”

Kiejtésén nem érez- gozik. Balog Klára ni hogy nincs kö- alkalmazta színpad-zóttünk naponta. Szí- ra az Ukrán Állami vesen és szakszerűen Táncegyüttes nagy- fordít, vitatkozik is, szabású műsorának és nem hallgatja el egyik számát, a Nyír-saját véleményét fácskát. Bár Ungvá- sem. Nem véletlenül. ron dolgozik, sokat Hiszen alkalmi tol- jár Kijevbe az Ukrán mácsom, Balog Klá- Állami Táncegyüttes- ra, az Ukrán SZSZK hez. Virszkij mellett érdemes művésze, a állandóan tanul. Ná- Kárpátaljai Népi luk szinte minden Együttes főkoreogr- táncgyűjtés Virsz- fusa, Jelenet Pavel kij munkamódszer- Virszkij mellett dol- vel, szísztemája sze-

rint és szellemében tímumokat. Azért kí- sértem el az együt- tes magyarországi turnéjára, mert Virszkij szeretné, ha az Ukrán Állami Táncegyüttes műso- rában magyar táncok is szerepelnének. Ezeknek koreogr- fiájára kért fel en- gem. De én azt mondtam, csak ak- kor vállalom el, ha vele együtt csinálha- tom meg. T. E.

— Pavel Virszkij gyakran hív maga mellé vendégkoreog- ráfusokat. Állandóan kutat, új utakat, le- hetőségeket keres a táncművészetben. Rengeteg tanítványa van, én is nagyon so- kat tanultam és ta- nulok tőle. Virszkij szereti a magyar nép táncait. Gyakran kér, mutassak be neki lé- péseket, magyar mo-

